

<p>Λεττονία Μέλος κα Signe PLUMINA</p> <p>Αναπληρωματικό μέλος κα Aiga BALODE</p>	<p>Λιθουανία Μέλος κα Rita VAITKEVIČIENĖ</p> <p>Αναπληρωματικό μέλος κα Neringa KAKTAVIČIŪTĖ-MICKIENĖ</p>
<p>Λουξεμβούργο Μέλος κ. Georges WIVENES</p> <p>Αναπληρωματικό μέλος κ. Thierry LALLEMANG</p>	<p>Μάλτα Αναπληρωματικό μέλος κ. David CAUCHI</p>
<p>Κάτω Χώρες Μέλος κ. Jacob KOHNSTAMM</p> <p>Αναπληρωματικό μέλος κα Laetitia KRÖNER</p>	<p>Πολωνία Μέλος κ. Michał SERZYCKI</p> <p>Αναπληρωματικό μέλος κ. Piotr DROBEK</p>
<p>Πορτογαλία Μέλος κα Isabel CERQUEIRA DA CRUZ</p> <p>Αναπληρωματικό μέλος κα Clara VIEIRA CARDOSO GUERRA</p>	<p>Ρουμανία Μέλος κα Georgeta BASARABESCU</p> <p>Αναπληρωματικό μέλος κ. George GRIGORE</p>
<p>Σλοβακική Δημοκρατία Μέλος κ. Peter LIESKOVSKÝ</p> <p>Αναπληρωματικό μέλος κ. Tomáš MIČO</p>	<p>Σλοβενία Αναπληρωματικό μέλος κα Alenka JERŠE</p>
<p>Ισπανία Μέλος κ. Rafael GARCÍA GOZALO</p> <p>Αναπληρωματικό μέλος κα Marta AGUIRRE CALZADA</p>	<p>Σουηδία Μέλος κα Agneta RUNMARKER</p> <p>Αναπληρωματικό μέλος κα Katja ISBERG AMNÄS</p>
<p>Ηνωμένο Βασίλειο Μέλος κ. David SMITH</p> <p>Αναπληρωματικό μέλος κ. Jonathan BAMFORD</p>	

Η αποστολή της κοινής εποπτικής αρχής της Ευρωπόλ

Έργο της ανεξάρτητης κοινής εποπτικής αρχής είναι, τηρουμένων των διατάξεων της σύμβασης Ευρωπόλ, να ελέγχει κατά πόσο με τη δραστηριότητα της Ευρωπόλ παραβιάζονται, κατά την αποθήκευση, επεξεργασία και χρήση των δεδομένων που διαθέτει η Ευρωπόλ, τα δικαιώματα των προσώπων. Περαιτέρω, η αρχή αυτή ελέγχει τη νομιμότητα της διαβίβασης δεδομένων από την Ευρωπόλ.

Κάθε πρόσωπο δικαιούται να προσφεύγει στην Κοινή Εποπτική Αρχή, προκειμένου να εξετάζεται κατά πόσον η Ευρωπόλ προέβη σε ορθή και νόμιμη αποθήκευση, συλλογή, επεξεργασία και χρήση των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που το αφορούν. Με τον τρόπο αυτό, η Κοινή Εποπτική Αρχή αναλαμβάνει ρόλο αξιόπιστου μεσολαβητή μεταξύ των πολιτών και της Ευρωπόλ.

Η Κοινή Εποπτική Αρχή εφαρμόζει συνεργατική προσέγγιση κατά την εξέταση των ζητημάτων που σχετίζονται με την εναρμονισμένη ερμηνεία και εφαρμογή των διατάξεων της σύμβασης Ευρωπόλ, καθώς και κατά τη διατύπωση εναρμονισμένων προτάσεων που αφορούν κοινούς τρόπους επίλυσης διαπιστωμένων προβλημάτων τα οποία άπτονται της επεξεργασίας και χρήσης δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα από την Ευρωπόλ.

<p>Ισπανία</p> <p>Μέλος κ. Rafael GARCÍA GOZALO</p> <p>Αναπληρωματικό μέλος κα Marta AGUIRRE CALZADA</p>	<p>Σουηδία</p> <p>Μέλη κα Agneta RUNMARKER κα Katja ISBERG AMNÄS</p> <p>Αναπληρωματικά μέλη κα Britt-Marie WESTER κα Birgitta ABJÖRNSSON</p>
<p>Ηνωμένο Βασίλειο</p> <p>Μέλη κ. David SMITH κ. Jonathan BAMFORD</p> <p>Αναπληρωματικά μέλη κ. Chris TURNER κ. Ian MILLER</p>	

Πρόλογος

Το έτος 2008 αποτέλεσε ορόσημο για την Κοινή Εποπτική Αρχή, η οποία συμπλήρωσε 10 έτη λειτουργίας ως εποπτικής αρχής για την προστασία δεδομένων στην Ευρωπόλ. Εξαρχής, με την έναρξη των δραστηριοτήτων της ΚΕΑ τον Οκτώβριο του 1998, η Ευρωπόλ και η ΚΕΑ αναγνώρισαν ότι κοινό τους συμφέρον ήταν η εξασφάλιση ενός υψηλού βαθμού προστασίας δεδομένων στην Ευρωπόλ. Από την αρχή διαμορφώθηκαν καλές επαγγελματικές σχέσεις, οι οποίες αναπτύχθηκαν περαιτέρω με την πάροδο των ετών και οδήγησαν σε έναν εποικοδομητικό διάλογο και πρακτικά επιτεύγματα όσον αφορά την τήρηση των απαιτήσεων προστασίας δεδομένων κατά τις καθημερινές δραστηριότητες της Ευρωπόλ.

Η προστασία δεδομένων απαιτεί κανόνες για τον ορθό χειρισμό των πληροφοριών από τις αρχές επιβολής του νόμου, συμπεριλαμβανομένης της Ευρωπόλ. Ορισμένες φορές οι κανόνες αυτοί μπορεί να θεωρηθούν επιβάρυνση, αλλά δεν αποτελούν φραγμό στην αποτελεσματική διενέργεια ερευνών ούτε στην αστυνόμευση. Στην πραγματικότητα συμβάλλουν στη διασφάλιση της ποιότητας και αξιοπιστίας των πληροφοριών της Ευρωπόλ. Η προστασία δεδομένων ομοιάζει με όριο ταχύτητας· μπορεί να καθυστερήσει τον οδηγό, αλλά ο λόγος που επιβάλλεται είναι η προστασία της ασφάλειας του οδηγού και των άλλων χρηστών του οδικού δικτύου. Έτσι, είναι πιθανότερο ότι η Ευρωπόλ θα επιτύχει τους μακροπρόθεσμους στόχους της για την επιβολή του νόμου και όχι το αντίστροφο.

Η εξασφάλιση υψηλών προδιαγραφών προστασίας δεδομένων εξαρτάται εν μέρει από την ποιότητα των πληροφοριών που παρέχονται από τα κράτη μέλη και τους λοιπούς φορείς. Για την εγγύηση ενός υψηλού βαθμού επεξεργασίας δεδομένων από την Ευρωπόλ, είναι επιτακτική ανάγκη να εξεταστεί κατά πόσο οι πρακτικές και διαδικασίες σε εθνικό επίπεδο πληρούν τις απαιτήσεις για τον έλεγχο της ποιότητας των δεδομένων. Η Ευρωπόλ μπορεί να διαδραματίσει σημαντικό ρόλο, παρέχοντας εκπαίδευση και υποστήριξη στις αρχές

Κεφάλαιο V

V.1 Τα μέλη της ΚΕΑ της Ευρωπόλ και της επιτροπής προσφυγών

V.1.1 Κοινή Εποπτική Αρχή της Ευρωπόλ

Πρόεδρος: κ. David SMITH
Αντιπρόεδρος: κα Isabel CERQUEIRA DA CRUZ

<p>Αυστρία</p> <p>Μέλη κα Waltraut KOTSCHY κα. Eva SOUHRADA-KIRCHMAYER</p> <p>Αναπληρωματικά μέλη κ. Gregor KÖNIG κα Caroline FRITZ</p>	<p>Βέλγιο</p> <p>Μέλη κ. Willem DEBEUCKELAERÉ κ. Bart DE SCHUTTER</p> <p>Αναπληρωματικό μέλος κα Priscilla de LOCHT</p>
<p>Βουλγαρία</p> <p>Μέλη κα Marija MATEVA κ. Veselin TSELKOV</p>	<p>Κύπρος</p> <p>Μέλος κα Γούλα ΦΡΑΓΚΟΥ</p> <p>Αναπληρωματικό μέλος κα Λουίζα ΜΑΡΚΙΔΟΥ</p>
<p>Τσεχική Δημοκρατία</p> <p>Μέλος κα Miroslava MATOUŠOVÁ</p> <p>Αναπληρωματικό μέλος κ. Jiri MESICEK</p>	<p>Δανία</p> <p>Μέλη κα Lena ANDERSEN κ. Sten HANSEN</p> <p>Αναπληρωματικά μέλη κ. Jens Harkov HANSEN κ. Ole TERKELSEN</p>
<p>Εσθονία</p> <p>Μέλος κ. Taago PÄHKEL</p> <p>Αναπληρωματικό μέλος κα Kaja PUUSEPP</p>	<p>Φινλανδία</p> <p>Μέλη κ. Reijo AARNIO κ. Heikki HUHTINIEMI</p> <p>Αναπληρωματικό μέλος κα Elisa KUMPULA</p>
<p>Γαλλία</p> <p>Μέλος κ. Georges de La LOYÈRE</p> <p>Αναπληρωματικό μέλος κ. Michel MAZARS</p>	<p>Γερμανία</p> <p>Μέλη κ. Michael RONELLENFITSCH κ. Roland BACHMEIER</p> <p>Αναπληρωματικά μέλη κα Angelika SCHRIEVER-STEINBERG κ. Wolfgang Von POMMER ESCHÉ</p>

Κεφάλαιο I

I.1 Εισαγωγή

Η παρούσα έκθεση είναι η τέταρτη έκθεση δραστηριοτήτων της Κοινής Εποπτικής Αρχής (ΚΕΑ). Θέμα της είναι οι δραστηριότητες και τα αποτελέσματα των δύο τελευταίων ετών (2006 – 2008) όσον αφορά την πρακτική εφαρμογή των αρχών προστασίας δεδομένων σε όλο το φάσμα των συναφών με την επιβολή του νόμου εργασιών. Επιπλέον, η έκθεση πραγματοποιεί εκτεταμένη αναδρομή στην ιστορία της ΚΕΑ, με την ευκαιρία της 10ης επετείου της, εστιάζοντας παράλληλα στις μελλοντικές προκλήσεις και νέες εξελίξεις για την προστασία των δεδομένων στο πλαίσιο της συνεργασίας για την επιβολή του νόμου στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

Από την παρούσα έκθεση προκύπτει ότι η σαφής κατανομή αρμοδιοτήτων μεταξύ των ενδιαφερομένων μερών σε συνδυασμό με την αμοιβαία συνεργασία και εμπιστοσύνη συμβάλλουν στην αποτελεσματική καθημερινή εφαρμογή των αρχών προστασίας δεδομένων χωρίς να θίγονται τα δικαιώματα και οι ελευθερίες των πολιτών.

Συνοπτική παρουσίαση της έκθεσης

Στο πρώτο κεφάλαιο –Ιστορική αναδρομή– παρουσιάζονται συνοπτικά οι δραστηριότητες της ΚΕΑ κατά τη διάρκεια της δεκαετίας 1998 – 2008: γίνεται αναφορά στο ιστορικό, στην εμπειρία και στα επιτεύγματά της, και δίδεται έμφαση στις μελλοντικές προκλήσεις.

Στο δεύτερο κεφάλαιο –Εποπτικό έργο– παρουσιάζονται τα αποτελέσματα του έργου της ΚΕΑ ως ανεξάρτητου επόπτη της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα από την Ευρώπη και της προστασίας των δικαιωμάτων των υποκειμένων των δεδομένων. Στο κεφάλαιο αυτό παρουσιάζονται οι εξελίξεις και τα επιτεύγματα της ΚΕΑ στον τομέα της παροχής συμβουλών προς την Ευρώπη μέσω των γνωμοδοτήσεών της για ορισμένα ζητήματα προστασίας δεδομένων. Ιδιαίτερη προσοχή δίδεται σε ζητήματα διαχείρισης.

IV.2 Το μέλλον

Πριν από δύο χρόνια η Κοινή Εποπτική Αρχή δεσμεύτηκε να επικεντρωθεί στα ακόλουθα θέματα.

- i) Διενέργεια ετήσιων επιθεωρήσεων στην Ευρωπόλ με ιδιαίτερη βαρύτητα στην ποιότητα των επεξεργαζόμενων από την Ευρωπόλ δεδομένων.
- ii) Βελτίωση των μεθόδων πραγματοποίησης των επιθεωρήσεων.
- ii) Προσεκτική παρακολούθηση των νέων εξελίξεων στον τομέα της προστασίας των δεδομένων σε σχέση με την επιβολή του νόμου, καθώς και των εξελίξεων που αφορούν τα κοινοτικά συστήματα πληροφοριών.
- iii) Συντονισμένες κοινές δράσεις εποπτείας σε εθνικό επίπεδο.
- iv) Ενημέρωση των πολιτών για τα προβλεπόμενα στη σύμβαση Ευρωπόλ δικαιώματά τους καθώς και για τον ρόλο της ΚΕΑ της Ευρωπόλ τόσο ανεξάρτητα όσο και στο πλαίσιο της συνεργασίας της με τις εθνικές αρχές προστασίας δεδομένων.

Οι στόχοι αυτοί, παρότι έχουν επιτευχθεί σε μεγάλο βαθμό, θα εξακολουθήσουν να είναι σημαντικοί. Η οργάνωση και η διαχείριση του έργου της ΚΕΑ θα υπόκεινται διαρκώς σε αξιολόγηση με γνώμονα πάντοτε τη διατήρηση της αποτελεσματικότητάς του. Οι επιπτώσεις της Συνθήκης της Λισσαβόνας και της απόφασης του Συμβουλίου για αντικατάσταση της σύμβασης Ευρωπόλ θα επηρεάσουν τις μελλοντικές δραστηριότητες της ΚΕΑ, δίνοντας έτσι έντονη ώθηση προς την κατεύθυνση της αναθεώρησης των οργανωτικών δραστηριοτήτων και των στρατηγικών στόχων. Οι προτεραιότητες της ΚΕΑ θα εξακολουθήσουν πάντως να είναι οι ίδιες, ήτοι η διαρκής προστασία των δικαιωμάτων των πολιτών.

Οι κυριότερες αλλαγές που θα επέλθουν στο έργο της ΚΕΑ θα αφορούν την εφαρμογή της απόφασης του Συμβουλίου για αντικατάσταση της σύμβασης Ευρωπόλ. Πιο συγκεκριμένα, θα αφορούν την ενίσχυση της συνεργασίας με τις εθνικές αρχές προστασίας δεδομένων καθώς και της συμμετοχής των τελευταίων στη διαδικασία λήψης αποφάσεων στο πλαίσιο της εξέτασης των προσφυγών των πολιτών. Η απόφαση του Συμβουλίου προβλέπει ένα νέο ενοποιημένο σύστημα άσκησης του δικαιώματος πρόσβασης στα δεδομένα, και επιπλέον

I.2 Μια ματιά στις παλαιότερες δραστηριότητες της Κοινής Εποπτικής Αρχής

Γινόμαστε σοφότεροι όχι ενθυμούμενοι το παρελθόν μας, αλλά ευθυνόμενοι για το μέλλον μας.

Τζωρτζ Μπέρναρντ Σω

Ωστόσο, καλό είναι να γνωρίζουμε το παρελθόν προτού προχωρήσουμε στο μέλλον, ιδίως δε εάν στο παρελθόν βρίσκεται η αναγκαία για την αντιμετώπιση των μελλοντικών προκλήσεων εμπειρία.

Η εμπειρία της ΚΕΑ στον τομέα της επιβολής του νόμου και της προστασίας των δεδομένων είναι πλέον δεδομένη και αναμφισβήτητη και της έχει επιτρέψει να προστατεύει αξιόπιστα τα δικαιώματα των πολιτών και να συνεργάζεται εποικοδομητικά με την Ευρώπη. Αυτό επιτεύχθηκε μέσω της παροχής συνδρομής και συμβουλών ώστε οι προτεινόμενες αλλαγές να έχουν πρακτικά οφέλη με σεβασμό πάντοτε στα δικαιώματα των πολιτών.

Η ίδρυση της ΚΕΑ της Ευρώπης συνδέεται φυσικά με την ίδρυση της Ευρώπης, η οποία αποφασίστηκε με τη Συνθήκη του Μάαστριχτ για την Ευρωπαϊκή Ένωση στις 7 Φεβρουαρίου 1992. Η σύμβαση Ευρώπης επικυρώθηκε από όλα τα κράτη μέλη και τέθηκε σε ισχύ την 1η Οκτωβρίου 1998. Η Ευρώπη ανέλαβε πλήρη καθήκοντα την 1η Ιουλίου 1999, αφού πρώτα επικυρώθηκε μια σειρά νομικών πράξεων τις οποίες προέβλεπε η σύμβαση. Σύμφωνα με την ιδρυτική της σύμβαση, η Ευρώπη παρέχει υποστηρικτικές υπηρεσίες στις αρχές επιβολής του νόμου των κρατών μελών της ΕΕ. Η Ευρώπη συλλέγει από τις αστυνομικές αρχές όλων των κρατών μελών και αναλύει πληροφορίες προσωπικού χαρακτήρα για άτομα που σχετίζονται με τις εγκληματικές δραστηριότητες για τις οποίες είναι αρμόδια. Η πρώτη -ιδρυτική- συνεδρίαση της ΚΕΑ της Ευρώπης πραγματοποιήθηκε στη Χάγη στις 9 Οκτωβρίου 1998. Η ημερομηνία αυτή σηματοδοτεί την έναρξη των εργασιών της Κοινής Εποπτικής Αρχής, με την ανάληψη των προβλεπόμενων από τη σύμβαση Ευρώπη αρμοδιοτήτων της.

Κεφάλαιο IV

IV.1 Αυτο-αξιολόγηση

Χωρίς συνεχή εξέλιξη και πρόοδο, λέξεις όπως βελτίωση, επίτευγμα και επιτυχία δεν έχουν νόημα.

Μπέντζαμιν Φράνκλιν

Η αυτο-αξιολόγηση παρέχει στήριξη και συμβουλές για τη βελτίωση των επιδόσεων, της αποδοτικότητας, της ποιότητας της εργασίας, των εργασιακών μεθόδων και των επιτευχθέντων αποτελεσμάτων. Οι φορείς που αξιολογούν μόνοι τους τις δραστηριότητές τους αφενός καθορίζουν τους στόχους και τα καθήκοντά τους, αναλύουν τις δραστηριότητές τους εφαρμόζοντας διάφορες προσεγγίσεις, και αφετέρου εντοπίζουν τα συναφή με τις δραστηριότητές τους προβλήματα και μελετούν τους τρόπους επίλυσής τους.

Από τη σύστασή της τον Οκτώβριο του 1998, η Κοινή Εποπτική Αρχή ενεργεί υπό την ιδιότητα του ελεγκτή της Ευρώπης, διατηρώντας ανοιχτό πνεύμα και τηρώντας προορατική προσέγγιση όσον αφορά τα καθήκοντά της. Βασικός στόχος της ΚΕΑ όλα αυτά τα χρόνια ήταν να καταστεί αποτελεσματικός φορέας ελέγχου.

Κάθε δύο χρόνια, η ΚΕΑ προσδιορίζει τις μελλοντικές της δεσμεύσεις κατόπιν περιοδικής επανεξέτασης και αξιολόγησης των επιτευχθέντων αποτελεσμάτων και των εκκρεμών ζητημάτων. Πλέον, οι εκθέσεις δραστηριοτήτων διαβιβάζονται στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και στο Συμβούλιο. Τα δημόσια πρακτικά των συνεδριάσεων της ολομέλειας δημοσιεύονται (στο διαδικτυακό τόπο ή στον ιστοχώρο ή στην ιστοσελίδα) της ΚΕΑ. Τα παραπάνω συμβάλλουν στη βελτίωση όχι μόνο της εικόνας της ΚΕΑ αλλά και της λογοδοσίας της προς το ευρύτερο κοινό.

Γενικότερα, τα θέματα προστασίας δεδομένων είναι μάλλον δυναμικά εκ φύσεως. Το γεγονός αυτό προσδίδει στην ΚΕΑ την επιπλέον ώθηση και το κίνητρο που χρειάζεται για να επιτελέσει το έργο της. Για την αντιμετώπιση των νέων προκλήσεων στον τομέα της προστασίας των δεδομένων απαιτούνται περισσότερες προσπάθειες και περισσότερη

εντολών σύστασης αρχείων δεδομένων εργασίας προς ανάλυση (ΑΔΕΑ), για την εξέταση ζητημάτων που αφορούν σχέσεις με τρίτα κράτη ή οργανισμούς, για την εξέταση θεμάτων πληροφορικής, και για την προώθηση και ενίσχυση της διαφάνειας του έργου της ΚΕΑ μέσω της επιδέξιας διαχείρισης των δημόσιων σχέσεών της. Το έργο που επιτελούσαν οι ομάδες αυτές ήταν χρήσιμο όχι μόνο για την προετοιμασία των συνεδριάσεων της ΚΕΑ, αλλά και για τη συγκέντρωση γνώσεων και εμπειρίας στον τομέα της αστυνομικής συνεργασίας και του έργου της Ευρωπόλ.

Ως Κοινή Εποπτική Αρχή, υπεύθυνη για την παρακολούθηση των δραστηριοτήτων επεξεργασίας δεδομένων της Ευρωπόλ, η ΚΕΑ λειτουργούσε πάντοτε ως ανεξάρτητος επόπτης. Η ανεξαρτησία της εποπτικής αρχής αποτελεί προαπαιτούμενο για την προσήκουσα προστασία των δικαιωμάτων και των ελευθεριών των ατόμων. Η ανεξαρτησία αυτή δεν πρέπει να εκλαμβάνεται ως προνόμιο αλλά ως καθήκον και ευθύνη. Το άρθρο 24 παράγραφος 1 της σύμβασης Ευρωπόλ ορίζει ότι η ΚΕΑ επιτελεί τα καθήκοντά της υπό καθεστώς πλήρους ανεξαρτησίας και προβλέπει τις ακόλουθες εγγυήσεις θεσμικής και οργανωτικής ανεξαρτησίας.

- Η ΚΕΑ αποτελείται το πολύ από δύο μέλη ή εκπροσώπους κάθε εθνικής εποπτικής αρχής, τα οποία παρέχουν όλα τα εχέγγυα ανεξαρτησίας.
- Τα μέλη πρέπει να συγκεντρώνουν τα απαραίτητα προσόντα.
- Τα μέλη αυτά διορίζονται από κάθε κράτος μέλος επί πενταετία.
- Κατά την άσκηση των καθηκόντων τους, τα μέλη της ΚΕΑ δεν λαμβάνουν οδηγίες από καμία αρχή.
- Η Ευρωπόλ υποχρεούται να παρέχει στην ΚΕΑ τη δυνατότητα να λαμβάνει γνώση του περιεχομένου όλων των εγγράφων και των φακέλων καθώς και πρόσβαση στα αποθηκευμένα δεδομένα.
- Η Ευρωπόλ υποχρεούται να παρέχει στην ΚΕΑ οποτεδήποτε πρόσβαση σε όλους τους υπηρεσιακούς της χώρους.
- Οι αποφάσεις της επιτροπής προσφυγών είναι δεσμευτικές.
- Ο εσωτερικός κανονισμός και ο προϋπολογισμός είναι ξεχωριστοί.

Η ΚΕΑ αξιοποίησε κάθε ευκαιρία προκειμένου να αποδείξει την ανεξαρτησία της, επιδιώκοντας να λειτουργεί πάντοτε ως αμερόληπτη εποπτική αρχή και συνεχίζοντας παράλληλα να συνεργάζεται στενά και αποτελεσματικά με την Ευρωπόλ. Είναι γεγονός ότι, κατά τη διάρκεια αυτής της δεκαετίας, η ΚΕΑ αντιμετώπισε διάφορες προκλήσεις

Στην πρώτη της απόφαση, η επιτροπή προσφυγών έκρινε ότι η απόφαση της Ευρωπόλ δεν ήταν σύμφωνη με το άρθρο 19 παράγραφος 3 ούτε με το άρθρο 20 παράγραφος 4 της σύμβασης Ευρωπόλ και ότι –δεδομένων των περιστάσεων της υπόθεσης– ήταν σκόπιμο να δοθεί στην Ευρωπόλ η δυνατότητα να επανεξετάσει την απόφασή της.

Ύστερα από την απόφαση της επιτροπής προσφυγών, η Ευρωπόλ επανεξέτασε την αρχική της απόφαση σχετικά με την αίτηση του κ. S και εξέδωσε νέα απόφαση στην οποία αναφέρει τα εξής:

Σύμφωνα με τη διαδικασία που προβλέπει η σύμβαση Ευρωπόλ και δυνάμει της ισχύουσας εθνικής νομοθεσίας του Ηνωμένου Βασιλείου, σας ενημερώνουμε ότι, κατόπιν της αιτήσεώς σας, διενεργήθηκαν έλεγχοι στα αρχεία της Ευρωπόλ.

Σύμφωνα με το άρθρο 19 και το άρθρο 20 της σύμβασης Ευρωπόλ σε συνδυασμό με την ισχύουσα νομοθεσία του Ηνωμένου Βασιλείου, σας ενημερώνουμε ότι η Ευρωπόλ δεν επεξεργάζεται δεδομένα που σας αφορούν. Ως εκ τούτου, δεν υπάρχουν δεδομένα τη διόρθωση ή διαγραφή των οποίων δύναται να εξετάσει η Ευρωπόλ σύμφωνα με το άρθρο 20 της σύμβασης Ευρωπόλ.

Σε επιστολή της προς την επιτροπή προσφυγών, η Ευρωπόλ ενημέρωσε την επιτροπή ότι η νέα απόφαση ελήφθη αποκλειστικά και μόνο λόγω των ιδιαίτερων περιστάσεων της συγκεκριμένης υπόθεσης και διότι η Ευρωπόλ εξετάζει πάντοτε τις αιτήσεις των πολιτών σε περιπτωσιολογική βάση.

Ο αιτών δήλωσε ότι η νέα απόφαση της Ευρωπόλ δεν διευκρινίζει εάν η τελευταία επεξεργάζεται δεδομένα που τον αφορούν.

Το άρθρο 19 παράγραφος 1 της σύμβασης Ευρωπόλ θεσπίζει το δικαίωμα κάθε προσώπου να συμβουλευτεί τα δεδομένα που το αφορούν ή να τα επαληθεύει. Το άρθρο 20 παράγραφος 4 της σύμβασης Ευρωπόλ παρέχει σε κάθε πρόσωπο το δικαίωμα να ζητά από την Ευρωπόλ τη διόρθωση ή τη διαγραφή δεδομένων που το αφορούν.

Η αίτηση του κ. S αφορούσε σαφώς το δικαίωμα επαλήθευσης των δεδομένων και το δικαίωμα διόρθωσης ή διαγραφής τους. Από την εξέταση των προσκομισθέντων εγγράφων, η επιτροπή προσφυγών έκρινε ότι δεν συνέτρεχαν λόγοι να εξεταστεί η αίτηση του κ. S ως

επιφορτίστηκε με την εξέταση των αποφάσεων της Ευρωπόλ στο πλαίσιο του σεβασμού των δικαιωμάτων του ατόμου. Σε περίπτωση που κάποιος πολίτης δεν είναι ικανοποιημένος από την απάντηση της Ευρωπόλ στην αίτησή του, μπορεί να υποβάλει προσφυγή στην επιτροπή προσφυγών της ΚΕΑ η οποία είναι επιφορτισμένη από τη σύμβαση Ευρωπόλ να εξετάζει τις προσφυγές των πολιτών. Η επιτροπή προσφυγών ενεργεί ως οιονεί δικαστική αρχή της οποίας οι αποφάσεις είναι οριστικές και δεν μπορούν να αμφισβητηθούν. Πρόκειται για ένα ιδιαίτερα σημαντικό μέσο προσφυγής στη διάθεση των ενδιαφερομένων. Κατά τη διάρκεια της δεκαετίας αυτής, υποβλήθηκαν και διερευνήθηκαν επτά προσφυγές.

Το άρθρο 24 παράγραφος 4 της σύμβασης Ευρωπόλ εκχωρεί στην ΚΕΑ μία ακόμη σημαντική αρμοδιότητα. Κάθε πρόσωπο δικαιούται να προσφεύγει στην Κοινή Εποπτική Αρχή, προκειμένου να εξετασθεί κατά πόσον η Ευρωπόλ προέβη σε ορθή και νόμιμη αποθήκευση, συλλογή, επεξεργασία και χρήση των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που το αφορούν. Η ΚΕΑ επιτελεί μεσολαβητικό ρόλο παρέχοντας στους πολίτες συνδρομή στο πλαίσιο των επαφών τους με την Ευρωπόλ. Κατά τη διάρκεια της συγκεκριμένης δεκαετίας, αυξήθηκε ο αριθμός των υποβληθέντων συναφών αιτημάτων. Συνάγεται επομένως το συμπέρασμα ότι οι πολίτες είναι πλέον καλύτερα ενημερωμένοι για τα δικαιώματα που προβλέπει η σύμβαση Ευρωπόλ και εμπιστεύονται την προστασία και την εποπτεία της τήρησης των δικαιωμάτων τους στην ΚΕΑ.

Κεφάλαιο III

III.1 Η επιτροπή προσφυγών

Έχει γίνει προ πολλού αποδεκτό ότι βασική συνιστώσα της προστασίας των ανθρωπίνων δικαιωμάτων είναι να γνωρίζουν όλοι οι πολίτες ποια είναι τα δικαιώματά τους και πώς μπορούν να τα υπερασπιστούν.

Boutros Boutros-Ghali, έκτος Γενικός Γραμματέας του ΟΗΕ, 1992-1996

Μεταξύ των ειδικών καθηκόντων που ανατέθηκαν στην Κοινή Εποπτική Αρχή δυνάμει της σύμβασης Ευρωπαϊκή ήταν η εξέταση των καταγγελιών των πολιτών σχετικά με τις απαντήσεις που λαμβάνουν από την Ευρωπαϊκή στις συναφείς με την άσκηση των δικαιωμάτων τους αιτήσεις τους. Στο πλαίσιο αυτό, η ΚΕΑ προέβη, στις 23 Νοεμβρίου 1998, στη σύσταση της επιτροπής προσφυγών. Το εν λόγω οιοονεί δικαστικό όργανο λειτουργεί ουσιαστικά ως μηχανισμός προσφυγής των πολιτών που διεκδικούν τα δικαιώματα και τις ελευθερίες τους όσον αφορά την επεξεργασία και τη χρήση από την Ευρωπαϊκή των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που τους αφορούν.

Όλοι ανεξαιρέτως οι πολίτες έχουν δικαίωμα πρόσβασης στις πληροφορίες που διατηρεί η Ευρωπαϊκή γι' αυτούς και επιπλέον έχουν το δικαίωμα να ζητούν την επαλήθευση, τη διόρθωση ή τη διαγραφή των εν λόγω πληροφοριών. Οι πολίτες που δεν μένουν ικανοποιημένοι από την απάντηση της Ευρωπαϊκής στις αιτήσεις τους για πρόσβαση στα προσωπικά τους δεδομένα, ή στις αιτήσεις τους για διόρθωση ή διαγραφή των πληροφοριών, μπορούν να υποβάλουν καταγγελία στην επιτροπή προσφυγών της ΚΕΑ. Το δικαίωμα προσφυγής όσον αφορά τις συγκεκριμένες αιτήσεις κοινοποιείται στο υποκείμενο των δεδομένων. Η επιτροπή προσφυγών εξετάζει στη συνέχεια την καταγγελία και κρίνει εάν η Ευρωπαϊκή ενήργησε σύμφωνα με τις σχετικές διατάξεις της σύμβασης. Η απόφαση της επιτροπής προσφυγών είναι οριστική για όλους τους ενδιαφερόμενους.

Επισημαίνεται ότι, παρότι τα μέλη της επιτροπής προσφυγών προέρχονται από την ΚΕΑ, η εν λόγω επιτροπή είναι ανεξάρτητη και αμερόληπτη, και δεν λαμβάνει οδηγίες από καμία αρχή. Η αμεροληψία της επιτροπής προσφυγών διασφαλίζει τη δίκαιη και ορθή εξέταση

χρησιμοποιεί ένα πρότυπο το οποίο εγκρίθηκε κατόπιν διαβουλεύσεων με την ΚΕΑ. Το πρότυπο αυτό παρέχει μια σαφή επισκόπηση του στόχου και των δεδομένων που θα υποβληθούν σε επεξεργασία. Η ΚΕΑ διατύπωσε προς την Ευρωπαϊκή πολλές παρατηρήσεις, οι οποίες ελήφθησαν υπόψη κατά τη σύσταση νέων αρχείων ή κατά την τροποποίηση της κοινής προσέγγισης σε σχέση με τα συγκεκριμένα αρχεία. Η ΚΕΑ παρείχε ακόμη συνδρομή και συμβουλές στην Ευρωπαϊκή κατά τη διαμόρφωση των νέων αρχείων δεδομένων εργασίας προς ανάλυση που περιέχουν ειδικούς όρους, έτσι ώστε τα αρχεία να συμμορφώνονται προς τους ισχύοντες νομικούς κανόνες. Στο πλαίσιο της παροχής συμβουλών για την εκάστοτε εντολή σύστασης αρχείου, η ΚΕΑ ήλεγχε ταυτόχρονα εάν ο αναφερόμενος σκοπός του αρχείου δεδομένων προς ανάλυση ενέπιπτε στη δικαιοδοσία της Ευρωπαϊκής και κατά πόσον τα επεξεργασθέντα δεδομένα ήταν αναγκαία για την επίτευξη του σκοπού του αρχείου και ενέπιπταν στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 6 της πράξης του Συμβουλίου για τους κανόνες ανάλυσης.

Στο πλαίσιο της παρακολούθησης και της εποπτείας του έργου της Ευρωπαϊκής, η ΚΕΑ δεν περιορίστηκε μόνο στις αρμοδιότητες της Ευρωπαϊκής. Τόνιζε πάντοτε τη σημασία της κοινής ευθύνης που προβλέπει η σύμβαση Ευρωπαϊκή για την Ευρωπαϊκή και τα κράτη μέλη, ως προαπαιτούμενο και εχέγγυο συμμόρφωσης προς τη σύμβαση όσον αφορά την επεξεργασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα των πολιτών και την επίτευξη κοινών στόχων.

Σύμφωνα με το άρθρο 2 παράγραφος 1 της σύμβασης Ευρωπαϊκή, καθήκον της Ευρωπαϊκής είναι να βελτιώνει, βάσει των προβλεπομένων στην εν λόγω σύμβαση μέτρων, την αποτελεσματικότητα των αρμόδιων αρχών των κρατών μελών και τη μεταξύ τους συνεργασία κατά την πρόληψη και την καταπολέμηση των σοβαρών μορφών διεθνούς εγκληματικότητας, εφόσον υφίστανται συγκεκριμένες ενδείξεις ή επαρκείς λόγοι για την εμπλοκή οργανωμένης εγκληματικής δομής και εφόσον οι αναφερθείσες μορφές εγκληματικότητας θίγουν δύο ή περισσότερα κράτη μέλη κατά τρόπον ώστε, λαμβάνοντας υπόψη την έκταση, τη βαρύτητα και τις επιπτώσεις των αξιόποινων πράξεων, να επιβάλλεται η κοινή δράση των κρατών μελών. Για την αποτελεσματική καταπολέμηση του διεθνούς οργανωμένου εγκλήματος, η Ευρωπαϊκή συνεργάζεται με αρκετές τρίτες χώρες και αρχές. Σύμφωνα με την Ευρωπαϊκή *βασικό χαρακτηριστικό όλων των σύγχρονων ομάδων*

και αποτελεσματικότερη, και θα διασφαλίσουν, κατά συνέπεια, την προστασία των πολιτών ενόψει της πληθώρας των προκλήσεων που γεννά το ευρύ φάσμα των δραστηριοτήτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης στον τομέα της ασφάλειας και της επιβολής του νόμου.

Διάφοροι ομιλητές που συμμετείχαν στη διάσκεψη αναφέρθηκαν στη μελλοντική αλλαγή του νομικού πλαισίου της Ευρωπόλ και του τομέα επιβολής του νόμου στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Συζήτησαν ακόμη τα σχέδια και τις δραστηριότητες της Ένωσης στον τομέα της δικαιοσύνης, της ελευθερίας και της ασφάλειας, και πιο συγκεκριμένα τη θέσπιση της αρχής της διαθεσιμότητας και της αρχής της σύγκλισης, καθώς και την αυξανόμενη πίεση όσον αφορά την ανταλλαγή δεδομένων.

Οι ομιλητές δεν έθιξαν μόνο το θέμα της εποπτείας της προστασίας των δεδομένων της Ευρωπόλ αλλά επεκτάθηκαν επιπλέον στις σχετικές εξελίξεις σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Ένωσης και συζήτησαν το θέμα της παροχής ουσιαστικής προστασίας στους πολίτες. Οι συμμετέχοντες συμφώνησαν ότι μία πρακτική λύση για όλες τις τρέχουσες τάσεις στον τομέα της ανταλλαγής πληροφοριών είναι η ενίσχυση της αποτελεσματικής και αποδοτικής κοινής εποπτείας τόσο από τις εθνικές αρχές προστασίας δεδομένων όσο και από τις κοινές εποπτικές αρχές.

Κατά τη διάρκεια της διάσκεψης έγινε συχνή αναφορά στην ανάγκη σαφούς δέσμευσης όσον αφορά την επίτευξη της ορθής ισορροπίας μεταξύ της εντατικότερης καταπολέμησης της εγκληματικότητας και της διατήρησης ενός συστήματος υψηλού επιπέδου εποπτείας της προστασίας των δεδομένων.

Από τη διάσκεψη κατέστη προφανές ότι η βασικότερη πρόκληση που αντιμετωπίζουν οι αρχές προστασίας δεδομένων και οι φορείς επιβολής του νόμου είναι η επίτευξη της προσήκουσας ισορροπίας μέσω διαλόγου.

Άλλο σημαντικό ζήτημα το οποίο επεσήμαναν όλοι οι συμμετέχοντες στη διάσκεψη ήταν η καλύτερη ενημέρωση των πολιτών για τα δικαιώματά και τις ελευθερίες τους, και η

Η ΚΕΑ δεν περιορίστηκε μόνο σε εποπτικά και συμβουλευτικά καθήκοντα, αλλά επέκτεινε τις δραστηριότητές της και στους ακόλουθους τομείς.

- Μελέτες, που αφορούν κυρίως ερωτηματολόγια για το δικαίωμα πρόσβασης στα δεδομένα και εστιάζουν στις νομικές διατάξεις των κρατών μελών που άπτονται του δικαιώματος πρόσβασης σε αστυνομικά αρχεία.
- Παροχή συνδρομής σε νέα κράτη μέλη, ώστε να έχουν την ευκαιρία να εξοικειωθούν με τις μεθόδους εργασίας της ΚΕΑ.
- Συμμετοχή σε σεμινάρια ανταλλαγής εμπειριών με τα νέα κράτη μέλη.
- Καλύτερη ενημέρωση των πολιτών μέσω της έκδοσης φυλλαδίου στο οποίο αναφέρονται τα προβλεπόμενα στη σύμβαση Ευρωπαϊκή δικαίωμά τους.
- Τη διάσκεψη του 2006.
- Ανάπτυξη και συντήρηση του επίσημου δικτυακού τόπου της ΚΕΑ, με στόχο τη βελτίωση της διαφανούς λειτουργίας της και της διαδικασίας λήψης αποφάσεων στους κόλπους της. Δημιουργία και συντήρηση (διαδικτυακού τόπου ή ιστοχώρου) αποκλειστικής πρόσβασης με στόχο τη διαφανή συνεργασία με τα μέλη της.

Από το 2003, η ΚΕΑ της Ευρώπης (από κοινού με άλλες κοινές εποπτικές αρχές, όπως η ΚΕΑ του Σένγκεν, η ΚΕΑ του Οργανισμού Τελωνείων) είναι αναγνωρισμένο μέλος της Διεθνούς διάσκεψης των επιτρόπων για την προστασία των δεδομένων και της ιδιωτικής ζωής και της Εαρινής διάσκεψης των ευρωπαϊκών αρχών προστασίας δεδομένων. Αμφότερες οι διασκέψεις αυτές παρέχουν εξαιρετικές ευκαιρίες για την ανταλλαγή απόψεων, εμπειριών, ιδεών και αντιλήψεων σχετικά με τις τρέχουσες και μελλοντικές προκλήσεις στον τομέα της αποτελεσματικής εποπτείας της προστασίας δεδομένων.

Αξίζει, τέλος, να αναφερθεί ότι η ΚΕΑ συμμετείχε ενεργά, από κοινού με άλλες κοινές εποπτικές αρχές και εθνικές αρχές προστασίας δεδομένων, στην παροχή συμβουλών με θέμα τις προς εφαρμογή ρυθμίσεις για τη διασφάλιση των δικαιωμάτων και των ελευθεριών των πολιτών κατά την επεξεργασία και την ανταλλαγή δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα μεταξύ των αρχών επιβολής του νόμου, ανταποκρινόμενη στις νέες τάσεις που προωθούν οι νέες πρωτοβουλίες της Ευρωπαϊκής Ένωσης –και ενισχύοντας κατ’ αυτόν τον τρόπο τη διαλειτουργικότητα των ευρωπαϊκών βάσεων δεδομένων.

II.2.2 Διαφάνεια

Το δημόσιο αίσθημα είναι τα πάντα. Με το δημόσιο αίσθημα, τίποτα δεν μπορεί να αποτύχει. Χωρίς αυτό, τίποτα δεν μπορεί να επιτύχει.

Αβραάμ Λίνκολν

Η έννοια της διαφάνειας δεν είναι κενή ουσίας. Η ενίσχυση της διαφάνειας των δραστηριοτήτων συμβάλλει στην αύξηση της εμπιστοσύνης. Η διαφάνεια είναι απαραίτητη για την απόκτηση της εμπιστοσύνης του κοινού. Οι πολίτες και οι δημόσιοι φορείς έχουν δικαίωμα να γνωρίζουν το έργο της κοινής εποπτικής αρχής και, ως εκ τούτου, πρέπει να έχουν πρόσβαση σε πληροφορίες σχετικά με τον τρόπο και τους λόγους λήψης των διαφόρων αποφάσεων. Η ΚΕΑ μεριμνά διαρκώς για την αύξηση της διαφάνειας του έργου της.

Με την πράξη του Συμβουλίου της 27ης Νοεμβρίου 2003 για την τροποποίηση της σύμβασης Ευρωπόλ τροποποιήθηκε το άρθρο 24 παράγραφος 6 της σύμβασης Ευρωπόλ, βελτιώνοντας κατ' αυτόν τον τρόπο τη λογοδοσία, την υπευθυνότητα και τη διαφάνεια της ΚΕΑ έναντι των πολιτών. Επί του παρόντος, οι εκθέσεις δραστηριοτήτων διαβιβάζονται στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και στο Συμβούλιο. Το Διοικητικό Συμβούλιο έχει τη δυνατότητα να εκδίδει γνώμες οι οποίες επισυνάπτονται στις εκθέσεις. Όλα τα δημόσια πρακτικά κάθε συνεδρίασης της ολομέλειας της ΚΕΑ μεταφράζονται σε όλες τις επίσημες γλώσσες της Ευρωπαϊκής Ένωσης και δημοσιεύονται (στο διαδικτυακό τόπο ή στον ιστοχώρο ή στην ιστοσελίδα) της ΚΕΑ <http://europoljsb.consilium.europa.eu/>.

II.2.3 Προϋπολογισμός

Η ΚΕΑ έχει τον δικό της προϋπολογισμό, ο οποίος αποτελεί μέρος του προϋπολογισμού της Ευρωπόλ. Σύμφωνα με το άρθρο 31 παράγραφος 1 του εσωτερικού κανονισμού της ΚΕΑ της Ευρωπόλ, η γραμματεία καταρτίζει προτάσεις για τον ετήσιο προϋπολογισμό της ΚΕΑ, οι οποίες, αφού εγκριθούν, διαβιβάζονται στο Διοικητικό Συμβούλιο πριν από τη διαβούλευση που απαιτεί το άρθρο 24 παράγραφος 9 της σύμβασης Ευρωπόλ. Το άρθρο 24 παράγραφος 9 της σύμβασης Ευρωπόλ προβλέπει ότι λαμβάνεται η γνώμη της ΚΕΑ

ευρωπαϊκών αρχών προστασίας δεδομένων το 2006 ότι «Στο πλαίσιο αυτό, <...> η ανταλλαγή πληροφοριών προσωπικού χαρακτήρα μεταξύ των αρχών επιβολής του νόμου επιτρέπεται μόνο βάσει κανονισμών για την προστασία των δεδομένων, οι οποίοι διασφαλίζουν ένα υψηλό και εναρμονισμένο επίπεδο προστασίας των δεδομένων σε όλα τα συμμετέχοντα κράτη³. Κατά τη διάρκεια της διάσκεψης, όλοι ανεξαιρέτως συμφώνησαν ότι δεν υπάρχει άλλη λύση από τη διαμόρφωση ενός υψηλού και εναρμονισμένου επιπέδου προστασίας των δεδομένων στο πλαίσιο του τρίτου πυλώνα της ΕΕ. Πρόκειται για λογικό επακόλουθο του προγράμματος της Χάγης, σύμφωνα με το οποίο η διασφάλιση της ελευθερίας, της ασφάλειας και της δικαιοσύνης συνιστά αναπόσπαστο στοιχείο των γενικότερων καθηκόντων ολόκληρης της ΕΕ. Οι ευρωπαϊκές αρχές προστασίας δεδομένων κάλεσαν τις κυβερνήσεις των κρατών μελών της ΕΕ να σέβονται και να ενισχύουν τις πολιτικές ελευθερίες των πολιτών όταν επεκτείνουν τις δυνατότητες ανταλλαγής πληροφοριών μεταξύ των οικείων αρχών ασφαλείας⁴.

Κατά τη διάρκεια της διάσκεψης των ευρωπαϊκών αρχών προστασίας δεδομένων που έλαβε χώρα στη Λάρνακα (Κύπρος) στις 10 και 11 Μαΐου 2007, πραγματοποιήθηκε ένα ακόμη σημαντικό βήμα προς την κατεύθυνση της επαρκούς προσαρμογής στις νέες πρωτοβουλίες. Η αρμόδια για την αστυνομία και τη δικαιοσύνη ομάδα εργασίας επιφορτίστηκε από τη διάσκεψη να παρακολουθεί τις εξελίξεις στον τομέα της επιβολής του νόμου και να αντιμετωπίζει τις αυξανόμενες προκλήσεις που συνεπάγεται για την προστασία των πολιτών η επεξεργασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που τους αφορούν. Εξυπακούεται ότι η ΚΕΑ είναι αναγνωρισμένο μέλος της εν λόγω διάσκεψης και της ομάδας εργασίας και ότι συμμετέχει ενεργά στις εργασίες της τελευταίας.

Στην προαναφερθείσα ανακοίνωση της Επιτροπής, ο όρος «*αρχή της διαθεσιμότητας*» σημαίνει ότι οι αρχές που είναι υπεύθυνες για την εσωτερική ασφάλεια σε ένα κράτος μέλος, ή τα όργανα της Ευρωπαϊκής Αστυνομικής Υπηρεσίας (Ευρωπόλ) που χρειάζονται πληροφορίες για την εκτέλεση των καθηκόντων τους, θα πρέπει να τις λαμβάνουν από ένα άλλο κράτος μέλος, αν είναι προσιτές εκεί⁵. Το 2007, οι ευρωπαϊκές αρχές προστασίας

³ Δήλωση της Βουδαπέστης, 24-25 Απριλίου 2006.

⁴ Δήλωση της Βουδαπέστης, 24-25 Απριλίου 2006.

⁵ <http://eur-lex.europa.eu>.

διαχείριση της ΚΕΑ υπεύθυνα είναι όλα ανεξαιρέτως τα μέλη και η γραμματεία. Η διαχείρισή της ΚΕΑ δεν είναι πάντοτε εύκολη, κυρίως λόγω της αύξησης του αριθμού των μελών της σε 27.

Η διαχείριση του έργου της ΚΕΑ μπορεί να περιγραφεί ως εξής.

- **Σχεδιασμός** – κάθε δύο χρόνια καθορίζονται οι στρατηγικοί στόχοι της ΚΕΑ, και συζητούνται και σχεδιάζονται εκ των προτέρων όλες οι επιθεωρήσεις της Ευρωπόλ.
- **Οργάνωση** – η υλοποίηση των στόχων είναι συνήθως το δυσκολότερο αλλά και το πιο ενδιαφέρον και ελκυστικό έργο. Η στενή συνεργασία των ομάδων εργασίας με τη γραμματεία αποδείχθηκε αποτελεσματική όσον αφορά την κατάρτιση των εγγράφων για τις συνεδριάσεις της ολομέλειας. Τα έγγραφα αποστέλλονται στα μέλη της ΚΕΑ σύμφωνα με τον εσωτερικό κανονισμό δύο εβδομάδες πριν από την εκάστοτε συνεδρίαση. Έτσι δίνεται στα μέλη η δυνατότητα να προετοιμαστούν επαρκώς για τις συνεδριάσεις και να συμβάλουν αποτελεσματικά στις συζητήσεις που διεξάγονται κατά τη διάρκειά τους.
- **Προσωπικό** – μεγάλη έμφαση δίνεται στην εμπειρία των μελών της ΚΕΑ. Το καλύτερο παράδειγμα είναι η μόνιμη σύνθεση της ομάδας επιθεώρησης η οποία, χάρη στην εμπειρία που έχει αποκτήσει από την πραγματοποίηση επιθεωρήσεων στην Ευρωπόλ όλα αυτά τα χρόνια, έχει σχηματίσει ολοκληρωμένη εικόνα για τις πρακτικές και καθημερινές επιχειρησιακές δραστηριότητες της Ευρωπόλ, γεγονός που αποτελεί πλεονέκτημα για το εποπτικό και συμβουλευτικό έργο της ΚΕΑ.
- **Κίνητρα** – το μεγαλύτερο κίνητρο για τα μέλη της ΚΕΑ είναι η επιτέλεση του ύψιστου καθήκοντος, ήτοι της προστασίας των δικαιωμάτων των πολιτών, – τόσο σε εθνικό όσο και σε διεθνές επίπεδο.
- **Παρακολούθηση, αυτο-αξιολόγηση** – κάθε δύο χρόνια, η ΚΕΑ προβαίνει σε αυτο-αξιολόγηση προκειμένου να εκτιμήσει τον βαθμό εκπλήρωσης των καθηκόντων και των υποχρεώσεών της.

Όλα τα παραπάνω συμβάλλουν στην αποτελεσματική επιτέλεση του εποπτικού ρόλου της ΚΕΑ. Οι εσωτερικές σχέσεις μεταξύ των μελών της ΚΕΑ, οι οποίες συμβάλλουν στη δημιουργία ενός κλίματος αρμονικής συνεργασίας, είναι εξίσου σημαντικές με τους εξωτερικούς δεσμούς που διατηρεί η ΚΕΑ με την Ευρωπόλ και άλλα θεσμικά

για την προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που τυγχάνουν επεξεργασίας στο πλαίσιο της αστυνομικής και δικαστικής συνεργασίας σε ποινικές υποθέσεις τονίζοντας ότι η διαμόρφωση ενός εναρμονισμένου και υψηλού επιπέδου προστασίας των δεδομένων, το οποίο καλύπτει όλες τις αστυνομικές και δικαστικές δραστηριότητες στην Ένωση, είναι πράγματι ζωτικής σημασίας για τον σεβασμό και την προστασία θεμελιωδών δικαιωμάτων όπως το δικαίωμα της προστασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα στο πλαίσιο της δημιουργίας ενός χώρου ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης⁷.

Ο κοινός παρονομαστής των προορατικών δραστηριοτήτων που ανέλαβε η ΚΕΑ από κοινού με τις αντίστοιχες εθνικές αρχές και τους εθνικούς εταίρους ήταν η ανάγκη διαμόρφωσης ενός εναρμονισμένου και υψηλού επιπέδου προστασίας των δεδομένων το οποίο καλύπτει όλες τις αστυνομικές και δικαστικές δραστηριότητες στην Ένωση. Ταυτόχρονα, ήταν σαφής η ανάγκη ανάπτυξης αμοιβαίας εμπιστοσύνης μεταξύ των δυνάμεων επιβολής του νόμου που συνεργάζονταν σε ποινικές υποθέσεις, καθώς και η ανάγκη να αναλάβουν πλήρως και συνειδητά όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη τις ευθύνες τους όσον αφορά την επιτέλεση των καθηκόντων τους στον τομέα της βελτίωσης της υφιστάμενης συνεργασίας σε θέματα επιβολής του νόμου.

⁷ Δήλωση που εξέδωσαν οι ευρωπαϊκές αρχές προστασίας δεδομένων στην Κύπρο στις 11 Μαΐου 2007.

II.1.5 Τα δικαιώματα του υποκειμένου των δεδομένων

Βασικό στοιχείο και θεμελιώδης παράμετρος κάθε συστήματος προστασίας δεδομένων είναι το υποκείμενο των δεδομένων να έχει δικαίωμα πρόσβασης, με άμεση ισχύ, στα δεδομένα που επεξεργάζονται οι υπεύθυνοι επεξεργασίας των δεδομένων, και να διορθώνει ή να διαγράφει εσφαλμένα ή παράνομα επεξεργασμένα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα. Τα δικαιώματα αυτά συνιστούν δικλείδες ασφαλείας οι οποίες επιτρέπουν στα υποκείμενα των δεδομένων να υπερασπίζονται τα δικαιώματά τους, να επαληθεύουν εάν τα δεδομένα είναι σωστά και εάν η επεξεργασία τους γίνεται σύμφωνα με τους κανόνες προστασίας των δεδομένων. Το υποκειμενικό δικαίωμα της πρόσβασης των υποκειμένων των δεδομένων σε πληροφορίες συνιστά ιδιαίτερα σημαντικό εργαλείο, καθώς επιτρέπει στα υποκείμενα των δεδομένων να συμμετέχουν στην προστασία των δεδομένων τους. Το εν λόγω δικαίωμα αποκτά ακόμη μεγαλύτερη σημασία στο πλαίσιο της επεξεργασίας των δεδομένων από τις αρχές επιβολής του νόμου.

Σύμφωνα με το άρθρο 19 της σύμβασης Ευρωπαϊκή, κάθε πρόσωπο που επιθυμεί να ασκήσει το δικαίωμά του να συμβουλευθεί τα δεδομένα που το αφορούν και τα οποία είναι αποθηκευμένα στην Ευρωπαϊκή ή να τα επαληθεύσει, δύναται να απευθύνει προς τούτο δωρεάν αίτηση σε κράτος μέλος της επιλογής του, ενώπιον της αρμόδιας εθνικής αρχής, η οποία διαβιβάζει αμελλητί την αίτησή του στην Ευρωπαϊκή και ειδοποιεί τον αιτούντα ότι θα τύχει αμέσου απαντήσεως από την Ευρωπαϊκή. Η Ευρωπαϊκή οφείλει να επεξεργάζεται πλήρως την αίτηση εντός τριών μηνών από τότε που την έλαβε η αρμόδια εθνική αρχή του κράτους μέλους.

Σύμφωνα με τα στατιστικά στοιχεία που προσκόμισε η Ευρωπαϊκή, κατά την περίοδο 2003 – 2008 ελήφθησαν οι ακόλουθες αιτήσεις δυνάμει του άρθρου 19.

- γενικότερες εξελίξεις στον τομέα της ανταλλαγής πληροφοριών, με ιδιαίτερη έμφαση στην «αρχή της διαθεσιμότητας», στην εφαρμογή της Συνθήκης του Prüm σε κοινοτικό επίπεδο και της («σουηδικής») απόφασης πλαισίου για την ανταλλαγή πληροφοριών.

Δεδομένου ότι το πρόγραμμα της Χάγης καθορίζει τις προτεραιότητες της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την ενίσχυση του χώρου ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης κατά την περίοδο 2005-2010, έχουν ήδη ξεκινήσει προπαρασκευαστικές εργασίες για τη διαμόρφωση του νέου πενταετούς σχεδίου δράσης για τον χώρο ελευθερίας, δικαιοσύνης και ασφάλειας. Στο πλαίσιο αυτό, έχει συσταθεί μάλιστα σε υπουργικό επίπεδο μια άτυπη ομάδα, η επονομαζόμενη ομάδα για το μέλλον, προκειμένου να μελετήσει το μέλλον του ευρωπαϊκού χώρου δικαιοσύνης, ελευθερίας και ασφάλειας. Η ομάδα για το μέλλον εξέδωσε έκθεση για το μέλλον της ευρωπαϊκής πολιτικής στον τομέα των εσωτερικών υποθέσεων με θέμα «Ελευθερία, ασφάλεια, ιδιωτική ζωή – Οι ευρωπαϊκές εσωτερικές υποθέσεις στην εποχή της παγκοσμιοποίησης» (Freedom, Security, Privacy – European Home Affairs in an open world), στην οποία διατυπώνει κατευθυντήριες γραμμές για τη μελλοντική πολιτική όσον αφορά τον ρόλο της Ευρωπόλ. Σύμφωνα με την έκθεση, η Ευρωπόλ πρέπει, πάντοτε εντός των ορίων του νομικού της πλαισίου, να χρησιμοποιείται ολοένα και περισσότερο και να εξελίσσεται διαρκώς σε κέντρο ικανοτήτων στον τομέα της τεχνικής υποστήριξης, και καλείται να αναπτύξει περαιτέρω τις δυνατότητές της στον τομέα της διάδοσης πληροφοριών ασφαλείας στις αστυνομικές δυνάμεις των κρατών μελών. Ακόμη, πρέπει να αυξηθεί περισσότερο η χρήση των βάσεων δεδομένων της Ευρωπόλ, ιδίως δε του συστήματος πληροφοριών της Ευρωπόλ, και πρέπει να βελτιωθεί στην πράξη η συνεργασία και η ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ της Ευρωπόλ και της Eurojust, καθώς και η συνεργασία με τον ευρωπαϊκό οργανισμό για τη διαχείριση της επιχειρησιακής συνεργασίας στα εξωτερικά σύνορα των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Frontex).

τη θεωρεί καθοριστική για την επίτευξη των κοινών στόχων και για τη βελτίωση της συμμόρφωσης προς τη σύμβαση Ευρωπόλ.

Κατά τη διάρκεια της περιόδου 2006–2008, η ΚΕΑ εξέδωσε γνώμες για δύο εντολές σύστασης αρχείων. Η ΚΕΑ διατύπωσε παρατηρήσεις για τις κατηγορίες των δεδομένων που μπορούν να υποβληθούν σε νόμιμη επεξεργασία και για τη συνάφειά τους με τον σκοπό των αρχείων δεδομένων εργασίας προς ανάλυση, καθώς και για τις επιπτώσεις της εφαρμογής του πρωτοκόλλου τροποποίησης της σύμβασης Ευρωπόλ στις 18 Απριλίου 2007 (ΕΕ C.2, 6.1.2004) όσον αφορά τους όρους και τη διαδικασία κοινοποίησης των αποθηκευμένων στα αρχεία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα.

Επί του παρόντος, η Ευρωπόλ επεξεργάζεται δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα σε 18 ξεχωριστά αρχεία δεδομένων εργασίας προς ανάλυση.

II.1.4 Συμφωνίες με τρίτα κράτη και οργανισμούς

Σύμφωνα με το άρθρο 1 παράγραφος 5 της απόφασης του Συμβουλίου που εξουσιοδοτεί τον διευθυντή της Ευρωπόλ να ξεκινά διαπραγματεύσεις για τη σύναψη συμφωνιών με τρίτα κράτη και οργανισμούς εκτός ΕΕ, η διαβούλευση με την ΚΕΑ αποτελεί μέρος της διαδικασίας στο πλαίσιο της οποίας το Διοικητικό Συμβούλιο οφείλει να συντάσσει έκθεση προς το Συμβούλιο παρέχοντάς του μέσω αυτής όλες τις αναγκαίες πληροφορίες προκειμένου να αποφασίζει εάν υπάρχουν ή όχι κωλύματα για την έναρξη των διαπραγματεύσεων. Το άρθρο 3 παράγραφος 3 του κανονισμού για την κοινοποίηση δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα σε τρίτα κράτη και τρίτους οργανισμούς, και το άρθρο 2 παράγραφος 4 του κανονισμού για τη λήψη πληροφοριών εκ μέρους της Ευρωπόλ από τρίτα μέρη, αναφέρουν σαφώς ότι η ΚΕΑ οφείλει να εκδίδει γνώμη στο πλαίσιο της διαδικασίας κατά την οποία το Συμβούλιο καλείται να αποφασίσει εάν θα εγκρίνει ή όχι την εκάστοτε υπό διαπραγμάτευση συμφωνία μεταξύ της Ευρωπόλ και τρίτων κρατών. Η ΚΕΑ έχει εκδώσει γνώμη για το προς υπογραφή σχέδιο συμφωνίας μεταξύ της Ευρωπόλ και της Αυστραλίας στην οποία διατυπώνει αρκετές παρατηρήσεις, και, μεταξύ άλλων, επισημαίνει ότι οι αποσπασμένοι υπάλληλοι της Αυστραλίας στα κεντρικά γραφεία της Ευρωπόλ δεν πρέπει σε καμία περίπτωση να έχουν πρόσβαση στα δεδομένα που έχει στη διάθεσή της η Ευρωπόλ ή να αποτελούν με οποιονδήποτε άλλο τρόπο κίνδυνο για την ασφάλεια των δεδομένων κατά τα προβλεπόμενα στο άρθρο 25 της σύμβασης Ευρωπόλ. Η ΚΕΑ κατέληξε

Η ΚΕΑ έχει υιοθετήσει μια πολιτική επιθεώρησης Ευρωπαϊκή σε ετήσια βάση. Το αντικείμενο κάθε επιθεώρησης είναι διαφορετικό και επιλέγεται προσεκτικά βάσει της σύμβασης Ευρωπαϊκή, των εκάστοτε εξελίξεων στην Ευρωπαϊκή και των προκλήσεων στον τομέα της επιβολής του νόμου στην ΕΕ.

Το Δεκέμβριο του 2006 η ΚΕΑ έδωσε εντολή στην οικεία ομάδα επιθεώρησης:

- α) να ελέγξει τις δραστηριότητες του τμήματος σοβαρών μορφών εγκληματικότητας,
- β) να ελέγξει το περιεχόμενο του συστήματος πληροφοριών,
- γ) να ελέγξει δύο προεπιλεγμένα αρχεία δεδομένων εργασίας προς ανάλυση, και
- δ) να ελέγξει εάν εφαρμόστηκαν οι συστάσεις της τελευταίας επιθεώρησης (2006).

Τον Μάρτιο του 2007, η ομάδα επιθεώρησης πραγματοποίησε τετραήμερη επιθεώρηση στην Ευρωπαϊκή. Αυτή ήταν η όγδοη επίσκεψη της ΚΕΑ στα γραφεία της Ευρωπαϊκή για σκοπούς επιθεώρησης. Λόγω των διαφορετικών αρμοδιοτήτων όσον αφορά το περιεχόμενο του συστήματος πληροφοριών της Ευρωπαϊκή, το οποίο ήταν ένα από τα αντικείμενα της επιθεώρησης, η ΚΕΑ συνεργάστηκε στενά με τις εθνικές αρχές προστασίας δεδομένων. Η ΚΕΑ κατέληξε στο συμπέρασμα ότι, εφόσον η επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα στους κόλπους ενός ευρωπαϊκού αστυνομικού συστήματος όπως είναι το σύστημα πληροφοριών αναμένεται αναμφισβήτητα να αυξήσει τις πιθανότητες παραβίασης της ιδιωτικής ζωής των εμπλεκόμενων προσώπων, η διαθεσιμότητα των εν λόγω δεδομένων σε ευρωπαϊκό επίπεδο και, ακόμη περισσότερο, το ενδεχόμενο διαβίβασής τους σε τρίτα κράτη και αρχές καθιστά επιτακτική την ανάπτυξη επαρκών εγγυήσεων ώστε να διασφαλίζεται η επεξεργασία αποκλειστικά και μόνο των δεδομένων εκείνων που εξυπηρετούν τους στόχους της Ευρωπαϊκή. Από την αξιολόγηση του περιεχομένου του συστήματος πληροφοριών στην οποία προέβη η ΚΕΑ κατέστη προφανής η επείγουσα ανάγκη περαιτέρω εναρμόνισης της χρήσης του. Για κάποια συγκεκριμένα θέματα, όπως η επεξεργασία δεδομένων που αφορούν ανήλικους, η θέση των προσώπων που είναι ενδεχομένως θύματα εμπορίας ανθρώπων, και τα μέλη ορισμένων συμμοριών μοτοσυκλετιστών, κρίθηκε αναγκαία η διατύπωση κατευθυντήριων γραμμών σχετικά με την επεξεργασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα. Η ΚΕΑ απηύθυνε επίσης ειδικές συστάσεις προς την υπηρεσία σοβαρών μορφών εγκληματικότητας για τη βελτίωση και την

την προετοιμασία της έναρξης ισχύος της απόφασης του Συμβουλίου για την ίδρυση της Ευρωπόλ.

Κατά τη διάρκεια της συγκεκριμένης περιόδου, η ΚΕΑ συνέβαλε επίσης –με την ιδιότητα του συμβούλου της Ευρωπόλ– στα νέα σχέδια, ορμώμενη από τη βαθιά της πεποίθησή ότι η προορατική εξέταση ζητημάτων και θεμάτων προστασίας δεδομένων εν τη γενέσει νέων εξελίξεων στους κόλπους της Ευρωπόλ συμβάλλει στη βελτίωση της αποτελεσματικότητας του έργου της Ευρωπόλ καθώς και της συμμόρφωσης προς τους κανόνες προστασίας των δεδομένων.

Η ΚΕΑ συμμετείχε στις εργασίες για το νέο σχέδιο ανάλυσης της Ευρωπόλ (OASIS) καθώς και στην ανάπτυξη του νέου σχεδίου «Check the Web».

Σχέδιο OASIS (Γενικό σύστημα ανάλυσης για πληροφορίες και υποστήριξη ερευνών).

Από το 2005, η Ευρωπόλ ζήτησε αρκετές φορές τη συμβουλή της ΚΕΑ για το προαναφερθέν σχέδιο. Η ΚΕΑ εξέδωσε αρκετές γνώμες για το OASIS τονίζοντας πάντοτε ότι, σύμφωνα με το προβλεπόμενο στη σύμβαση Ευρωπόλ νομικό πλαίσιο, το συγκεκριμένο σχέδιο πρέπει να καθορίζει και να επιμερίζει σαφώς τις κοινές αρμοδιότητες προστασίας δεδομένων της Ευρωπόλ και των κρατών μελών. Η ΚΕΑ αναγνώρισε επίσης τα πιθανά οφέλη του OASIS όσον αφορά την αποτελεσματικότερη χρήση των πόρων ανάλυσης της Ευρωπόλ. Επεσήμανε επίσης τα πιθανά οφέλη του OASIS σε θέματα προστασίας δεδομένων, τονίζοντας ότι η χρήση νέων τεχνολογιών μπορεί να συμβάλει τόσο στην αποτελεσματικότερη εγκληματολογική ανάλυση όσο και στη βελτίωση της προστασίας των δεδομένων.

«**Check the Web**». Το σχέδιο αυτό, το οποίο εγκαινιάστηκε από τη γερμανική προεδρία του Συμβουλίου, προβλέπει τη δημιουργία μιας πύλης πληροφοριών στην Ευρωπόλ η οποία θα αποτελεί βασικό εργαλείο. Η πύλη προβλεπόταν να τεθεί σε λειτουργία στις αρχές Μαΐου 2007. Η εν λόγω πρωτοβουλία αποσκοπούσε στην ενίσχυση της συνεργασίας και στον επιμερισμό των καθηκόντων παρακολούθησης και αξιολόγησης ανοιχτών διαδικτυακών πηγών σε εθελοντική βάση. Κύριος σκοπός της πύλης αυτής ήταν η εμφάνιση πληροφοριών από (διαδικτυακούς τόπους ή ιστοχώρους) που ενδέχεται να έχουν

II.1.2 Οι γνωμοδοτήσεις της Κοινής Εποπτικής Αρχής¹¹

Η κριτική μπορεί να μην είναι ευχάριστη, είναι όμως απαραίτητη. Επιτελεί την ίδια ακριβώς λειτουργία με τον πόνο στο ανθρώπινο σώμα. Εφιστά την προσοχή σε ό,τι δεν πάει καλά.

Ουίνστον Τσόρτσιλ

Μία από τις πτυχές του ρόλου της ΚΕΑ ως συμβούλου και αξιόπιστου εταίρου είναι η αποτελεσματική και εποικοδομητική συνεισφορά της σε νέες πρωτοβουλίες που αφορούν τις επεξεργαζόμενες από την Ευρωπόλ πληροφορίες ή τα αιτήματα της Ευρωπόλ για τις επιχειρησιακές της δραστηριότητες. Στο πλαίσιο της ενίσχυσης του εποπτικού της ρόλου, η ΚΕΑ πραγματοποιεί επίσης τακτικές συναντήσεις με τους υπαλλήλους της Ευρωπόλ προκειμένου να συζητήσουν διάφορα ζητήματα σε θέματα προστασίας των δεδομένων.

Στις 20 Δεκεμβρίου 2006, η Επιτροπή παρουσίασε την πρότασή της για απόφαση του Συμβουλίου για την ίδρυση Ευρωπαϊκής Αστυνομικής Υπηρεσίας (Ευρωπόλ)¹². Δεδομένου ότι η πρόταση αυτή επηρεάζει σημαντικά την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα στους κόλπους της Ευρωπόλ, η ΚΕΑ θεώρησε καθήκον της να εκδώσει σχετική γνωμοδότηση. Η πρόταση απόφασης του Συμβουλίου δεν ήταν απλώς αντιγραφή της σύμβασης Ευρωπόλ και των τριών πρωτοκόλλων τροποποίησης της σύμβασης. Περιείχε επιπλέον ορισμένα νέα στοιχεία για τα καθήκοντα της Ευρωπόλ και για την επεξεργασία των πληροφοριών στους κόλπους της. Η ΚΕΑ αξιολόγησε τον αντίκτυπο της πρότασης στο έργο της Ευρωπόλ και στις κοινές αρμοδιότητες των κρατών μελών και της Ευρωπόλ σε σχέση με τις διάφορες πτυχές της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα. Η θέση της Ευρωπόλ όσον αφορά τις πληροφορίες, τα νέα της καθήκοντα και η ενίσχυση του επιχειρησιακού της ρόλου πρέπει να συνοδεύονται από κατάλληλες εγγυήσεις για την προστασία των δεδομένων. Η ΚΕΑ μελέτησε όλες τις νέες εξελίξεις σχετικά με το μέλλον της Ευρωπόλ.

¹¹ Όλες οι γνωμοδοτήσεις της ΚΕΑ είναι διαθέσιμες στον δικτυακό τόπο: <http://europoljsb.consilium.europa.eu/>.

¹² COM (2006)817.